

הקברניט

בס"ד

עבודת והנהגות מדרבני וחליבותיו בקדש פנומה של
 רבני של ישראל מרו ראש קשיבה
 רבנו הקדול רבי מרשון ארלשטיין וצוק"ל

הקדמה

האכל עודנו מרגש. יתמות. רבנו הגדול עזבנו לאנחות, הותירנו כספינה ללא מנהיג.

יום שלישי י' סיון תשפ"ג, ימים ספורים לאחר קבלת התורה, נטל כתר תורה מבית גנזיו, ואנו נותרנו כצאן ללא רועה.

בספר שלפנינו, יאחז הקורא במעט בשולי גלימתו של רבנו ראש הישיבה, יציץ מבעד לבית הגדול ברחוב ראב"ד בעיר בני ברק, יעלה במעלה ההר לגבעת הישיבה, וינסה ללמד ולו במעט על דמותו הגדולה של רבנו מרן ראש הישיבה זצוק"ל.

לא התמרנו להקיף את דמותו. אנו נצבים כאן אף רבנו ראשו מגיע השמימה, הותיר לנו כאן חלל גדול בדור יתום, אף יחד עם זאת השאיר לנו רבנו הרבה מאד דרכים ללכת בהם, אין ספור מידות טובות להדבק בהם.

הבאנו מעט שבמעט מעבודות רבות על דמותו הגדולה של רבנו של ישראל מרן ראש הישיבה רבנו הגדול רבי גרשון אדלשטיין זצוק"ל, ספר זה מקומו הראוי הוא בין ספרי המוסר, לידע את הדרך ילכו בה, הדרך בה צעד רבנו במשך מאה שנות חייו, בהנהגה ברורה וחדה, הנהגת הישיבה ותלמידיו הרבים, והנהגת הדור כלו.

את צונאנו של ראש הישיבה הנחיל הוא כבר בחייו, "ללמד מוסר", קרא וקורא וקרא בכל הזדמנויות, זו הדרך לתקן את המדות, להיות בן אדם, לעשות רק טוב לשני. זו הדרך בה הלך רבנו כל חייו, ובה בקש שנוצמד גם אנו שזכינו לחיות בדורו ולהנחות מאורו הגדול.

נודה בזאת לתלמידי רבנו זצוק"ל ששתפו מארכיונם בספורים ותמונות, ובפרט למערכת 'במחצתו', קבץ 'לאורו', ארכיון 'קפת העיר', ומחבר הספר 'משלחנם של רבותינו' שסייעו בלב רחב ובנפש חפצה.

ונזכה לילה בדרך של רבנו הגדול זצוק"ל, עד ביאת גואל צדק במהרה בימינו אמן.

בס"ד, תמוז תשפ"ג

הרבנית

זכויות רוחניות מגיל קטן

כל אדם בביתו זוכה גם להרבות זכויות רוחניות, שהוא זוכה בעצמו וגם מזכה אחרים. האבא והאמא מחנכים את הילדים בבית, ומזכים אותם בזכויות של רוחניות. לדגמה, כשנולד ילד ומתחיל לדבר, מיד מלמדים אותו לומר "תורה צוה לנו משה", ופסוק ראשון של קריאת שמע, וכן מלמדים אותם לומר "מודה אני" ושאר דברי קדשה, אף על פי שהוא ילד קטן מאד שרק התחיל לדבר, ועדיין אינו מבין פרוש המלים, רק יודע לבטא אותם בפיו, כבר מלמדים אותו, שידע לומר בבקר "מודה אני", וילך לישון עם פסוקי "שמע ישראל".

אשרי מי שגדול בתורה

מדי שנה בשנה היה מגיע מרן ראש הישיבה הגר"א ל שטיינמן זצוק"ל למסר שיחה בישיבת פוניבז'.

והנה בעת שמסר את שיחתו בשנת תשס"ד, רבנו מרן ראש הישיבה הגאון רבי גרשון אדלשטיין זצוק"ל לא חש בטוב, ומשום כך לא היה בכחו להקשיב לשיחה כפי שנהג מדי שנה בשנה.

לאחר השיחה נודע למרן הגר"א ל שטיינמן שראש הישיבה חלש, ולמרות גילו המפלג וכחותיו הדלים, הלך לבקרו במעונו אשר בשפולי גבעת הישיבה. בחלשתו הרבה העפיל בגרמי המדרגות עד לקומה השנייה, לאות כבוד והערצה לרבנו ראש הישיבה.

כאשר נוכח רבנו ראש הישיבה כי בשל חליו וחלשתו זוכה הוא לבקורים כה נכבדים, ונמצא שהוא גורם טרחה לתלמידי חכמים, החליט להגיע למחרת לתפלת מעריב בישיבה על אף חליו, ובלבד שלא יבקרונה גדולים ונכבדים.

פובש את ידיעותיו

ספר אברך שלמד בישיבה לפני כשלושים שנה: "בזמנו כשהייתי בשעור א' בישיבה, הייתי בטוח לתמי כי רבנו, מרן ראש הישיבה, הגאון רבי גרשון אדלשטיין זצוק"ל, משקיע את עקר ידיעותיו התורניות בשעור, וממילא מה שנאמר בשעור הרי שהוא יודע, ומה שלא נאמר, סימן שאינו בתחום הידיעות שלו.

אך כאשר החל רבנו למסר שעורים כלליים, נדהמנו להנכח כי בכל סוגיא יש לו מהלך קבוע ומוצק משלו בהבנת הדברים, והקף ידיעותיו ביסודות האחרונים הוא עצום. דוקא אז גברה בלבנו הפליאה כיצד מסגל אדם שיוודע כל כך הרבה, לכבש את ידיעותיו ולא לומר לתלמידים מאומה, מלבד מה שסבור שהם צריכים לשמע. עצם הידיעה הזאת חנכה אותנו לשים דגש מה הוא העדיף לומר בשעור, ובעקבותיה לא לומר."

תרומה גדולה

מנהל מוסדות חנוך הגיע למעונו של רבנו מרן ראש הישיבה הגאון רבי גרשון אדלשטיין זצוק"ל, ושאלה בפיו - נדיב פלוני שאיננו הגון, מענין לתת כסף למוסדותינו, ואין הוא יודע אם ראוי לקחת ממנו כסף או לא. לאחר ששמע את הפרטים, הכריע ראש הישיבה שלא ראוי לקחת ממנו תרומה.

הנדיב שרצה לממש את הבטחתו, התקשר אל מנהל המוסדות כדי לתאם את בואו, אך המנהל במבוכתו לא ענה לשיחת הטלפון.

"אולי המנהל בפגישה חשובה", מהרהר הנדיב, הוא מנסה לאחר כשעה, אך אין כל מענה. הגביר לא אמר נואש, ונסה שוב לעת צהרים, אך גם הפעם אין תשובה.

למחרת, כשהגיע המנהל לחדרו, כבר שמע את צלצול הטלפון, וכעבר שלש שעות עוד פעם. "אין לי פנים לענות לו". מהרהר המנהל. ובמקום החליט להכניס שוב למעונו של מרן ראש הישיבה, כדי להנעץ עמו איך לצאת מאי נעימות זו.

"הנדיב מתקשר אלי שוב ושוב, מה אעשה?" שואל המנהל.

ראש הישיבה תמה על השאלה וגוער במנהל: "מדוע אינך עונה לו? אמנם לקבל כסף אינך יכול, אבל אדם מתקשר אליך ואתה לא עונה?!" המנהל יצא נפעם מביתו של ראש הישיבה, הוא הבין כי חובה להפריד בין הדברים, ואסור שהצד ההלכתי של הענין, יפגם ביחסים שבין אדם לחברו.

את התרומה מהגביר הוא לא קבל, אך תשובתו של ראש הישיבה הייתה תרומה גדולה לחייו וליחסי אנוש תקינים שעליו לנהל.

דקדוק ההלכה

את דקדוקו בהלכה של רבנו, מרו ראש הישיבה, הגאון רבי גרשון אדלשטיין זצוק"ל, עד קוצו של יוד, היה נתון לראות על ידי התבוננות בארחותיו בכל פסיקה ופסיקה כיצד אף תנועה לא זזה מד' אמות של הלכה, ולעתים הגיע הדבר עד כדי מסירות נפש של ממש. גם במצבי חלשה בשל גילו המבוגר, לא נטה רבנו להקל בשום ענין, אלא הקפיד בדבקות רבה גם על פרטים קטנים כאלו אינו חש קשי בדבר.

מספר תלמידו שעד גיל שמונים לא בטל רבנו צום אחד. הפעם הראשונה בחייו הייתה כשהיה בגיל שמונים כאשר חלה בדלקת ראות, ובאותו היום היה צום גדליה "נדחה". ישב רבנו ועין במשך מחצית השעה בדבר, ואז פסק לעצמו שאסור לו לצום.

אצלי אין כבוד!

מעשה בבחור שלמד בישיבה, והיה צריך לעבר לישיבה אחרת, ובשביל שיקבלו אותו היה זקוק להמלצה. פנה הלה לרבנו, מרן ראש הישיבה, הגאון רבי גרשון אדלשטיין זצוק"ל, ובקש שיקתב כי הוא בחור מצין.

רבנו כהרגלו ברר עליו וכתב לו המלצה. לאחר תקופה הוציא אותו בחור לאור קנטרס חדושי, והגיע לישיבה למרן ראש הישיבה, הגאון רבי ברוך דב פוברסקי שליט"א, כדי שיקתב לו הסכמה על הקנטרס.

מרן הגאון רבי ברוך דב אמר לו שהוא כותב רק אם רבי גרשון יסכים אף הוא. הבחור פנה לרבנו ובקש ממנו. ורבנו ענה לו שאינו כותב הסכמות.

הבחור לא ותר, והוציא את ההמלצה שרבנו כתב לו בזמנו כשרצה לעבר ישיבה, והראה אותה לרבנו ואמר לו: "הראש ישיבה כתב לי פעם כבר המלצה", רבנו עין בהמלצה ושאל אותו: "מה הבטיח, תשים את ההמלצה הזאת בקנטרס".

אך הבחור סבר שזה לא מתאים לשים סוג המלצה כזו בקנטרס, ובקש הסכמה מחדשת שתתאים גם לקנטרס. הביט בו רבנו במבט פקח, ושאל אותו: "מה אתה מחפש ממני, כבוד? אצלי אין דבר כזה, אין אצלי כבוד!"

רקדו כדי להתענג

בחנתנה מסימת שבה השתתף רבנו, מרן ראש הישיבה, הגאון רבי גרשון אדלשטיין זצוק"ל, העניקו לו התלמידים כבוד גדול. הדבר הסב צער לרבנו, והוא תהה מדוע מגיע לו כדבר הזה.

אך לאחר זמן התעודד רבנו בסברתו, וטען כי בהלכות שבת מובא כי אסור לרוץ בשבת, אך מובא דבר אחד כי בחורים המתענגים בריצתם אין זו בעיה שירוצו, כי זה לא לצרף בריאות, רק לצרף תענוג. אם כן גם כאן, התלמידים לא רקדו לכבודו, אלא רק התענגו ברקודם...

